

Л.Н. Гумилев атындағы
Еуразия ұлттық университетінің

ХАБАРШЫ

ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
ВЕСТНИК

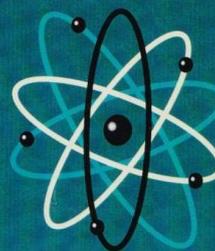
Евразийского национального
университета имени Л.Н. Гумилева

1995 жылдан шыға бастады ■ Основан в 1995 г. ■ Since 1995

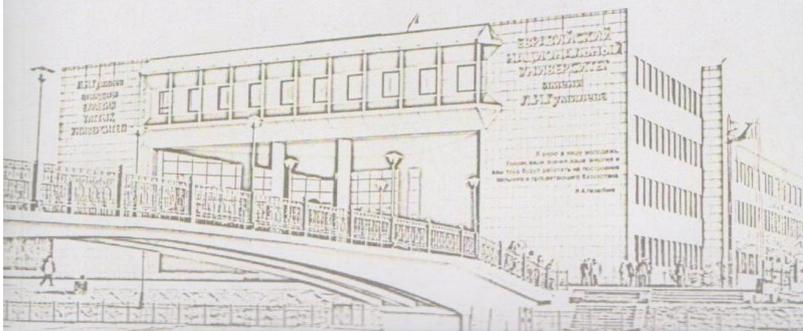
ISSN 1028-9364

SCIENTIFIC JOURNAL
HERALD

L.N. Gumilyov Eurasian
national University

№ 3 (106) 2015

I
БӨЛІМ

КАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ
ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІ

ЕВРАЗИЙСКИЙ
НАЦИОНАЛЬНЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ
ИМ. Л.Н. ГУМИЛЕВА

L.N. GUMILYOV EURASIAN
NATIONAL UNIVERSITY

ХАБАРШЫ

1995 жылдың қаңтарынан жылына 6 рет шығады

№ 3 (106) • 2015

ВЕСТНИК

выходит 6 раз в год с января 1995 г.

I бөлім

HERALD

Since 1995

Астана

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

ФИЛОЛОГИЯ/ФИЛОЛОГИЯ	
Ф.Р. Авазбакиева, А.Б. Ибраева, Е.В. Емельянова	М.П. Ешимов
Лингвокультурологические особенности	Бейвербалды амалдардың омонимдік
концепта «воспитанность» в языковой картине мира	катары.....88
татарского, русского и английского народов.....7	Н.А. Yekibayeva, А. Abzalbekkyz
К.Д. Асанов, Ж.Ж. Еркін	Methods of teaching combinations of
Шешендік сөз өнері және айтыс жырларының	vowels.....94
васихатшылығы.....12	А. Жалмырза
Ш.Е. Ауелбекова	Кенестік кезеңдегі Түркістан әдебиеті:
Қазақ және түрік тілдеріндегі ортақ түбірден	Мағжан мен Фитрат.....98
тараған сөздерге этимологиялық талдау (түбірлес	Ә. Жұмағазина
түрікше «Чул»/қазақша «Шұлғау» сөздері).....16	Бүгінгі әдебиеттегі фольклорлық
Р.Н. Бегалиева	кейіпкерлер.....105
Тұрмыс-салтқа қатысты бата сөздер.....22	Ж.Ә. Жүнісова
С.Б. Бейсембаева, А.С. Карпықбаева	Балқы Базар жырау жырлаған
Роль паралингвистических средств коммуникации	«Айман – Шолпан» жырының тілі
при клятвоприношениях.....29	жайында.....110
Қ.Т. Бибеков, Л.М. Оразалиева	А.Ш. Жүсіпова, А.М. Семізмаева
Абайдың көркем мәтіні және тілдік	Қазақ балалар әдебиеті және Мараг Қабанбай.....114
дәстүрі.....34	Р.Ф. Zhusupova, К.В. Khausova
Г.У. Биримкулова	Blended-learning Pedagogical hints in foreign
Заемствования и способы их адаптации в	languageteaching.....118
современном китайском языке.....41	Р.З. Зайкенова, Н.С. Балтабаева
Б.С. Бокулева	XX ғасырдың екінші жартысындағы эссе
Хинди тіліндегі ағылшын сөздерінің	жанрының зерттелуі.....121
фонетикалық интерференциясы.....45	Ж.И. Исаева
А. Дәлелбекқызы	Әбіш Кекілбай шығармаларының тілі.....126
Қабдеш Жұмаділовтің «Дарабоз»	Н.У. Исина
роман-диалогиясындағы Қабанбай батыр бейнесі....48	Художественная картина мира в романе Г. Бельгера
Ж.А. Джамбаева	«Дом скитальца».....129
К вопросу о средствах ономастической	Г.К. Исмаилова, З.Т. Рахимбаева
репрезентации концепта.....51	Финансово-экономическая терминология
Б.Б. Динаева	в английском языке.....134
Студенттердің тіл мәдениетін арттыру	А. Кабатай кызы
жолдары.....56	Функции абзацев в романе Чынгыза Айтматова
Б.Б. Динаева, С.М. Сапина	«Когда падают горы (Вечная невеста)».....140
Академиялық оқылым және жазылым	М.К. Каирова
дағдыларын дамытудың қажеттілігі.....62	Способы выражения эстетической оценки лица
К.О. Yergaliyeva, R. T. Khassenova	человека в русском и казахском языках.....144
About the role of the works of the founders of	Т.М. Кангужина
comparative-historical linguistics F.Bopp	Казахская кочевая концептосфера в творчестве
and Y.Grimm.....70	русских авторов.....149
С.Б. Ержанова, Г.Ә. Сағынаева	В.Е. Karibayeva
Қазіргі қазақ поэзиясындағы дәстүр жалғастығы	Approaches to discourse analysis and their
(Н.Оразалин поэзиясы негізінде).....74	applicability to business discourse study.....154
Л.Ә. Еспекова	А.Т. Кондыбаева
Батырлар жырындағы теңеудің танымдық	Лингвостилистические средства создания
кеңістігі.....84	художественных образов (на материале произведений
	Теодора Драйзера «Американская трагедия»,
	«Сестра Керри», «Стонк», «Титан», «Финансист» и
	художественных переводов на русский язык).....158

- 2 Kaskabasov S. Kazakh ertegilerinin tekstologiyasi turali // Kazakh SSR Gilim akademiyasinin habarlary, 1976. - № 2. - 51-58 bb.
- 3 Kazakh halik adebiyeti: Kop tom dik: Dastandar//Kurast. B.Azibaeva, M. Shafigov (Kaz SSR Gilim akademiyasinin habarlary, 1976. - № 2. - 51-58 bb.)
- 4 Ondasuli B. Aiman-Sholpan hikayasi / Toremurat Nurimbetulinan. Latin alipbyimen zhazilgan kolzhazba // M.O.Ayevov atindagi Adebiyet jane oner in-ti). -Almaty: Zhazushi, 1986. - 320 b. - T 2.
- 5 Suyshaliev H. Kazakh adebiyatinin taryhi. Almaty: Sanat, 2006. -904 b.
- 6 «Kissa Aiman-Sholpan» /mash.bas. 2 ekz. - №155, - №156 / papka 80. Kazan: Chirikova (Bul kitap baslyqsat berildi Sankt-Peterburgta, 20 kirkuek 1896 jilda).-1896.-45b.
- 7 Imanov K. Aiman-Sholpan // kolzhazba// Papka 79. 1939. - 44 b.
- 8 Duisenbaev I. Kazakhтин liro-eposi. -Almaty: Gilim, 1973. - 148 b.

Про языках поэмы «Айман – Шолпан» который воспел Балкы Базар жырау

В этой статье про языках казахского исторического поэтического поэма «Айман–Шолпан», воспел Балкы Базар жырау. Рукопись была написана на латинском алфавитом. В целях разбора полностью она переведена на кириллицу. Сравнивая язык эпоса этого подлинника с другими подлинниками особенности и различия показаны примерами.

Ключевые слова: язык, исторический поэма, рукопись, варианты, латинский алфавит, русский язык

The language of epos «Aiman-Sholpan» preformed by Balky Bazar zhyrau

This article is about language variant of kazakh hystorical epos «Aiman-Sholpan» which made by Balky Bazar zhyrau. Manusript was written in latin alphabet. In order to total analysing the original daument was translated to Cerillic. Comparing the language of original epos with others the features and differences are shown in examples.

Key words: A language a historic poem a manuscript variants a datin alphabet Russian words.

Редакцияға 11.03.2015 қабылданды

ӘОЖ 82-93; 087.5

А.Ш. ЖҮСІПОВА¹, А.М. СЕМІЗТАЕВА²

ф.ғ.к., әл-Фараби атындағы ҚазҰУ¹,
әл-Фараби атындағы ҚазҰУ магистранты, Алматы²

ҚАЗАҚ БАЛАЛАР ӘДЕБИЕТІ ЖӘНЕ МАРАТ ҚАБАНБАЙ

Бұл мақалада балалар әдебиеті жанрында қалам тербеген жазушы Марат Қабанбайдың шығармалары қарастырылады. Марат Қабанбай – қазақ әдебиетіне өткен ғасырдың жетпісінші жылдарында ұқсамайтын жаңаша жазумен, өз стилімен, өз бағытымен дара жол салған қаламгерлердің бірі. Марат Қабанбайдың шығармашылық мұрасы аз зерттелген. Мақала авторы жазушының балалар әдебиеті прозасы тарихындағы орнына, шығармаларына тоқталады. Сондай-ақ Марат Қабанбайдың өзіндік стилі, шығармаларының көркемдік ерекшеліктері, тапқырлық шеберлігі қарастырылады.

Түйін сөздер: балалар әдебиеті, жазушы, әңгіме, повесть, көркемдік шешім, шығармашылық ізденіс

Қазақ балалар әдебиеті де қазақ қоғамымен бірге туып, біте қайнасып келе жатқан рухани іргелі сала. Балалар әдебиеті ертеректе еуропалық кейбір елдердегідей арнайы салаға жүйелі жазылмауы мүмкін. Бірақ, сол халық, сол ұлттың мол рухани қазынасына аралас жүреді. Арнайы жүріп те балғын бөбек, бүлдіршін жасты сұлулыққа құштарландыратын, отансүйгіштік, рухына ұмтылдыратын тәрбиешілік қызметін жасай береді.

Қазақ балалар әдебиетінің тағдыры да осыған ұқсас. ХІХ ғасырдың екінші жартысы, ХХ ғасына дейін қазақта балалар әдебиеті деген ұғым бола қойған жоқ. Оған қарап, қазақта балалар арналған рухани қазына жасалмаған екен деп ойлауға болмайды. Қазақтың бай ауыз әдебиеті, әдебиеті, акын, жыраулар поэзиясы – тұнып тұрған балалар әдебиеті. Ал, балалар әдебиетінің жіктелуі, салаланып дамуы, сараланып сөз бола бастауы ХХ ғасырдың отызыншы жылдары басталады.

ХХ ғасырдың жетпісінші, сексенінші жылдары қазақ балалар әдебиеті қарыштап дамуы Оған «Жалын» – жастар, «Балауса» – балалар баспаларының ашылуы, «Жалын» баспасы жаңа

қарама-қайшылық немесе бірігіп, біртұтас мәнде болуы да терең шығармаларындағы өзіндік суреткерлік алым, қаламгерлік ұстаным, поэтикалық позициясы тарапынан бағамдап қарасақ Марат Қабанбай есімі қазақ әдебиетіндегі орны орасан зор.

Қазіргі заман әдебиетінің психологиясы жас ұрпақтың адамгершілік сана-сезімін, мінез-құлқын қалыптастыруға бағытталған. Демек, оның жүйелі сатылап қамтитын мәселелеріне адалдық пен адалдықты, үлкенді сыйлау мен ибалық, қоғамдағы және өмірдегі қарапайымдылық, қарапайымдылық, ізгілік пен достық қасиеттері жатады. Жазушы М. Қабанбай өз шығармаларындағы тәрбие көздерінен аттап өтпейді, оқырмандарын өзінше өрнектеген тәрбие баулиды.

ҚАЗАҚШТАҒЫ

Қабанбай М. Тұған өлке өрнегі // Қазақ совет балалар жазушылары: Қаламгерлік өмірбаян жинағы. – Алматы: АСТ, 1972. – 192 б.

Қабанбай М. Тұған өлке өрнегі шеберлері: Анықтамалық. Құрастырушылар: Сәрсенбаева Ж., Мұқатай Б. – Алматы: АСТ, 2011. – 512 б.

Қабанбай М. Балбал басы толған күн. Повестер. – Алматы: Жазушы, 1975. – 96 б.

Қабанбай М. Шығармалары. 1 том. Кентавр. Пысық болдым, мінеки! Атлантиканың арғы беті, бергі беті. – Алматы: АСТ, 2013. – 319 б.

Қабанбай М. Тұған жердің төрт мезгілі. – Алматы: Раритет, 2004. – 192 б.

Қабанбай М. Сурет салғым келмейді. – Алматы: Балауса, 1995. – 272 б.

ҚАЗАҚШТАҒЫ

Қабанбай М. Тұған өлке орнегі // Kazakh soviet balalar zhazyshilary: Kalamgerlik omirbayan zhinagi. – Almaty: AST, 1972. – 192 b.

Қабанбай М. Tұған өлке өрнегі шеберлері: Anyktamalik. Kurastiryshilar: Sarsenbaeva ZH., Mukatai B. – Karagandy: Karagandy, 2011. – 512 b.

Қабанбай М. Balbal basy tolghan kyn. Povester. – Almaty: Zhazyshi, 1975. – 96 b.

Қабанбай М. Shygharmalary. 1 tom. Kentavr. Pisik boldym, mineki! Atlantikanyn argy beti, bergi beti. – Almaty: AST, 2013. – 319 b.

Қабанбай М. Tұған zherdin tort mezgili. – Almaty: Raritet, 2004. – 192 b7

Қабанбай М. Suret Salgim kelmeidi. – Almaty: Balaysa, 1995. – 272 b.

ҚАЗАҚШТАҒЫ

Семизтаева А.М. Семизтаева

Қазіргі заман әдебиетіндегі творчество Марата Қабанбай, который известен как писатель XX века, который своим творчеством, творчеством утвердил новый стиль и направление в детской литературе. Творческое наследие Марата Қабанбай мало исследовано. Автор статьи считает что детская проза Марата Қабанбай занимает важное место в истории детской литературы. Также в статье рассматривается творческое мастерство, художественные особенности его произведений.

Ключевые слова: детская литература, писатель, рассказ, повесть, художественное решение,

ҚАЗАҚШТАҒЫ

Semiztaeva A.M. Semiztaeva

The article examines the work of Marat Kabanbai, which is known as a writer of children's literature. Marat Kabanbai is a writer of the twentieth century, who with his creativity, unlike ninakogo approved a new style and direction in children's literature. The artistic heritage of the writer Marat Kabanbai little studied. The author of the article believes that children's prose Marat Kabanbai occupies a prominent place in the history of children's literature. The article also examines the writer's style, innovative craftsmanship, artistic features of his work.

Keywords: children's literature, writer, story, story, artistic design, creative search.

Редакцияға 12.02.2015 қабылданды.

бірі еді. Жазушының шығармалары бұрынғы таптаурын болған тақырыпты қайталай бермеуі балалардың іс-әрекетін өмір шындығына орайластыра беруімен ерекшеленеді.

Акан бейнесі – әрі романтикалық, әрі геройлық образ. Өйткені повестегі шынайы көріністері де, қиялдаудан туған оқиғалар да ұшырасады. Акан образы, көркем бейнесі романтикалық үлгісімен жасалған. Себебі, ол Америкаға үлкен романтикалық әсермен қараған Бейтаныс ел, жана туыстар, қала толған ғажайып көріністер, осының барлығы бала сезіміне әсер етіп, жан дүниесіне қиял қанатын бітіреді [4, 396].

Әлем әдебиетінде де, қазақ әдебиетінде де табиғатты ашу, тамылжыған қалпында да, аңғармалық дәуір күйде де, түрлі қалпында айнытпай ашып суреттеген жазушылар аз емес. Солардың ішінде Марат Қабанбайдың да табиғатты суреттеудегі өзіндік ерекшелігі қалыптасқан жазушының «Туған жердің төрт мезгілі» повесін атауға болады. Мұнда да пейзаждың көркем көрінісі арқылы табиғаттың төл үнін, дыбысын, туған даланың сырлы әуенін естіртеді, тірі табиғатты көз алдына әкеледі. Жазушы бұл шығармада да жинақы, шымыр, суретті тілмен төгілтіп жазу тәсілін пайдаланып түскен. Повесть «Астарлы көк сәтенмен тысталған аспан астында қалқыған шағын ауыл мейіміне ішіне салып, бейжай бұйығы жатыр» [5, 192], – деп, ауылда өскен қазақ баласының барлығына етене таныс суретпен басталады.

«Сурет салғым келмейді» повесінің бас кейіпкері – Ержан атты оқушы бала. Оқу жылының соңғы сурет сабағында Мұғалім Салауат ағай оқушыларға қазақтың біртуар ұлы суретшісі Орал Таңсықбаевты таныстырып, «Алай жазығы», «Күзгі таң», «Аңсаулы әнім», «Таудағы аңсау» шығармаларын талдатады. Міне осы суреттер Ержанға ерекше әсер етіп, жан дүниесінде суретшілерге салуға деген бір құмарлық, ұшқын оянады. Мұғалім ағайдың сурет өнері туралы айтқан әңгімелері ғажайып суретшілер өмірінен келтірілген мысалдар да Ержанға ерекше бір әсер етеді. Салауат ағай оқушыларға жазғы демалыста орындайтын шығармаларын беріп, сабақты аяқтайды [6].

Ержан ала жаздай үй жұмысынан босана алмай, жұмыс істейді. Кірпіш құяды, су тасиды. Мектеп бригадасымен арамшөп жұлуға көкесі рұқсат бермейді. Ержан іштей көкесіне наразы болып қызықтан, өзінің достарынан бөліп алып қалып, үйдің ауыр жұмысына салып қойды. Бала жанына ауыр әсер ететін құбылыстың бірі – осы жалғыздық. Әскердегі ағасы Әскеннің ертерек әскеріне өзіне көмектесуін іштей күтеді. Оның өздеріне хатты сирек жазып, ессіне көрші Қабдолламын қызына күн сайын хат жазғанына өкпелейді. Тете ағасы Сейсеннің өзіне көмектеспей, шешен бригадасына жұмысқа кетіп қалғанына да ренішті. Жалғыз өзі жұмыс істеп жатқан Ержанға әртүрлі ой үйір, әр нәрсені бір ойлайды. Бала қиялы шартарапты шарлап бір тыным табер алмай. Үй жұмысынан әбден жалығып бітті. Жалғыздық. Қыл аяғы Алыпсоқ та алысып ойнауға зорықса да, Бәріне тастап бригаданың оқушыларға кетіп қалайын десе, Ержан анасын аяйды. Өйткені анасының жүрегі ауырады. Жиі-жиі сырқаттанып қала береді. Сондықтан да сезімтал бала анасын күйісіне келмейді. Ал көкесі қатал, айтқан жұмысын орындай қоймасаң, жазалап жіберуі мүмкін. етене күні бойы құйған кірпішті тауық шашып тастағанда көкесі қатты ашуланған. Кінәсіз Ержан істерін білмей, екі ортада аңтарылып қалады. Жазықсыз жазалағанын іштей қабылдай алмай. Бәріне кек сақтап, өзінің артықшылығын білдіріп, басқа жаққа кеткісі келеді. шатырда отырып ақтамақ қарлығаштың суретін салып, сурет сабағынан алатын жақсы бағалары ойына түсіп, бастайды.

Біз баланың ойының әсерімен ешкімге көрінбей шатырға шығып, тығылып жатып алу ержанның балалық ойы, өзінің бағасын арттырып, қалайда айналасына өзінің қадірін арттырып болатын. Үш күннен кейін аудандық милицияның араласуымен Ержан табылады. Оны ұстап берген – тығылар алдында өзінің салып кеткен суреті. Жоғалып кеткен үш күн ішінде біраз өзгеріс болды. Анасының жүрегі ауырып, аудандағы емханаға түседі. Оқиға көкесіне де жеңіл тимейді.

Оқу жылының алғашқы сурет сабағы. Орал Таңсықбаевтың «Ана атты туындысы талқыланды. Мұғалім Ана құдіреті туралы ақтарылып айтуда. Ержанға бұл жағдай ауыр әсер етеді. Ержанның анасы жаздағы оқиғаны көтере алмай, ақыры қайтыс болған. Ержанның жан-дүниесі осы оқиға әсер еткен. Сабақ үстінде оның «Сурет салғым келмейді, менен суретші шықпайтын» деген шығып кететіні сондықтан. Повесть аяқталады. Жазушы шығармасында күрделі психологиялық оқиға суреттелген. Сурет өнерінің бала жанына әсері, өз ортасынан бөлініп қалған Ержанға жабырқауы, анасынан айырылуы, міне, осының бәрі повестегі бала жанының мұңынан сыр аңғартып тұрғандай еді.

Жазушының идеясының даму динамикасының бастау алар тұсы, дағдарысы, шарықтау шегі болатыны да шартты құбылыс. Адамзат өміріндегі болмыс пен табиғат арасындағы

... жазушыларға арналған жылма-жылдық жабық бәйгелік қысқалық зор болды. Ал, «Жұлдыз» – ежелден балалар әдебиетінің көрігі, гүрілдеп тұрар ұстаханасы болды. Мемлекеттік, Марат Қабанбайдың – Андерсен атындағы халықаралық жәрмеңкелеріне арналған ақын-жазушылары шығармаларының халықаралық кітап жәрмеңкелеріне арналған шетел тілдеріне аударылуы да – қазақ балалар әдебиеті өсуінің көрсеткіші еді. Сонымен бірге саласының қарыштап дамыған кезеңінде балалар әдебиеті әлемінде өзіндік ерекшелігі бар Марат Қабанбайдың орны бір төбе еді. «Балалар жазушысының жаман жазуға арналған еңбегі» [1, 177]. – деген принципті ұстанған жазушының шығармалары оқырман қауымның қызығуына орын алды. Оның өмірді көркем дүниеге көшірудегі өзіндік ізденіс машығы, «Мінез» және ғана тән шеберлік құпиясы аз емес. Марат Қабанбай шығармашылығы қазақ әдебиетіндегі повесть жанрының қалыптасу, даму кезеңімен астасып жатыр. Жазушының шығармаларындағы жабық, ашық бәйгелердің жұлдегері болғаны өз алдына, ең алдымен, оның шығармалары балалар өзін танып, құмарта оқиды. Жазушының алғашқы көркем шығармасы «Жұлдыз» журналында жарияланған. Содан бастап тоқтаусыз ізденіс пен еңбектің арқасында жас каламгерден өзіндік қолтаңбасы қалыптасқан шығармашы.

Марат Қабанбайдың өзінің жас кейіпкерінің балалық іс-әрекеттерін, мінез-құлықын жалаң суреттеумен шектеліп қалмайды. Ол әлі дүниетанымы мен көзқарасы қалыптаса қоймаған, адам ретінде өсіп-жетілген бұғанасы бекімеген жас кейіпкердің өзін мейлінше күрделі етіп суреттеуге тырысады. Шығармаларға арналған шығарманың өзінде-ақ психологиялық реализм арқылы адамның жан дүниесін көрсетуді мақсат етіп қояды.

Марат Қабанбайдың шығармашылық тарихында «Арыстан, мен, виолончель және қасапхана», «Бұл күн болған күн», «Туған жердің төрт мезгілі», «Жиһанкез Тити», «Қала және қыз», «Ақ сабақ», «Сурет салғым келмейді», «Атлантиканың арғы жағы, бергі жағы» повесть, «Кермек дәм», «Айшылық алыс жол» романдарын жазды [2, 489-493].

Марат Қабанбайдың «Бакбак басы толған күн» атты повесі балалар жазушысы ретінде алғашқы шығармасы. Жабық конкурста жұлде алған бұл туындыдағы бейнелі суреттермен бірге өмірге жетіп келе жатқан ауыл баласы Заманбектің жан дүниесіндегі қарапайым құбылыстарды көрсетіп отырған шағын повесте қазақ ауылында жиі кездесетін өмір шындығы, езу тартқызарлық қызықтар дәрежеде берілген. Осындағы соғыс ардагері Қокай бейнесіндегі өмір жазушының әзілмен беру тәсілі сәтті шыққан [2, 3-58].

Марат Қабанбай шығармашылығының кейіпкерлері сәл тентектеу, ұрыншақтау, білетіні бар, бірақ қызығуы шексіз, біреуге көмек қолы әзір адал дос, әділ, жақсы бала тұратындығы ерекшелігі бір ерекшелігі деуге болады. Кейіпкерлердің көбіне әр түрлі әрекет арқылы өмірде өрілгенімен, олардың түп негізі тазалықты аңсау, ізгілікті көксеу мұраттары бала баланың бұлақ жататындығы жазушының дара кейіпкер жасаудағы тапқыр шешімі болып табылады [3, 96].

Марат Қабанбайдың жазушылық тағы бір ерекше қыры – юморында. «Пысық болдым, мінеки» атты повесі оқушы бала Досан Асылтаев «мазасыз, қырсық» жан болып көрінеді. Әйтсе де оның «Пысық болдым, мінеки» повесі оқырманды қызықтырады, сөздерінің түп-төркіні намысқойлықта, адалдыққа, адалдыққа деген құштарлықта жатыр [4].

Марат Қабанбайдың қазақ балалар әдебиетіндегі мейлінше шынайы жаңа баланың алғашқысы болып табылатын Соқпақбаевтың Қожа кейіпкері тұр. Марат Қабанбайдың кейіпкерлері, ең алдымен, олардың қызығуы. Сонан кейін барып әлем әдебиетіндегі әйгілі кейіпкер балаларға ұқсайды. Бұл кейіпкерлер орта, қоғам қалыптастырған ерекшеліктер деуге болады.

Соқпақбаевтың Қожасы өзінен кейін балалар әдебиетінде өзіне ұқсай туған көп баланың өміріне шығармашылық тірек болды. Балалар әдебиетінде жетпісінші жылдардағы «Қожа» атты Марат Қабанбай шығармашылық ортаға бет бұрған тұста кішкентай Қожа бейнелері «Қожа» бір сәтте, ендігі уақыт шындығы аясындағы сапада көрініс бере бастады. Бірақ олардың шығармашылығы көп сипаттары Қожаның сезімталдығы, досқа адалдығы, еркелік пен естілігі, еліктегіш, еліктегіш, әділетсіздікке төзбейтін бірбеткейлігі сияқты мінездерінен бастау алатын еді.

Марат Қабанбайдың бала кейіпкерлері Қожадан гөрі ғылыми-техникалық өрістің, ғаламданып келе жатқан тіршілік айналымына түсе бастауы белгілі бір кезеңнің шынайы өкілдері ретінде көрсетіледі болады. «Атлантиканың арғы беті, бергі беті» атты шағын әңгімедегі Ақан соның